

"Sıkıldım bu kurmaca işinden"

Ayfer Tunç; E, Mart 2001

1. Cem, son kitabın Yapı Kredi Yayınları'ndan çıkan, (editörü olduğum, ancak manüskrisini son derece temiz, "bitmiş" bir halde teslim ettiğin ve cümle cümle iyi çalışıldığı besbelli olduğu için üzerinde bir editör olarak hiçbir numara yapamadığım, ukalalık edemediğim, bu yüzden kendimi fiili editörü sayamadığım ve "editörü olmaktan zevk duyduğum" cümlesini sarf etmeye hakkım olmadığını düşündüğüm) Olgunluk Çağı Üçlemesi. Ancak ben sondan değil, benim için baştan olan bir yerden başlamak istiyorum. Gizli Hava Müzesi'nden. Neden Gizli Hava Müzesi'ni kendi adıyla değil de, Cortazar, Calvino, Barthelme, Asimov, Burgess ve Borges'in adlarıyla yayımladın? Okuru mu sınamak istedin? Ha onlar yazmış ha ben mi demek istedin? Yoksa yapıt ve yazar arasındaki o ayrılamaz ilişkiyi mi yıpratmak istedin? "Kim bu ukala?" diye sorulmasını bekliyordun da, ardından cevabın hazır mı ve asıl kitabın o mıydı? Yoksa bütün bunlarla ilgisiz bir cevabın mı var? Kısaca canım öyle istedi mi diyeceksin?

Önce parantezi halledelim!: metnin üstünden birlikte geçip, çıkartılması gereken yerler saptadığımızı, kitabın sonunda, Kaptan Neeling'in güncesinin başlığını değiştirdiğimizi, birkaç düşük cümle yakaladığımızı birbirimizden saklamadığımızı göre, başkalarından da saklamasak olur bence! Dikkatli okur her zaman makbuldür. Müteşekkirimiz. Gizli Hava Müzesi diyorsan: Ayıptır söylemesi, biraz diklenmek istedim ben bu kitapta, belki gençlikten. Bu kitaba "aldığım" adamlar benim okuma ve yazma geçmişimde belirleyici olmuş, zaman zaman öykündüğüm, zaman zaman sinirlendiğim (özellikle Calvino, fikirlerimden bazılarını benden önce bulmakla çok ayıp etmiştir) ama hep öğrendiğim yazarlar. Yalnızca bunlar mı, değil, Oğuz Atay'ı ve Enis Batur'u hemen saymak gerekir ek olarak. Ustalarım diyelim. Bir tür selam, bir tür borçluluk ifadesi olarak alınabilir bu girişim, aynı şekilde belkienisbatur adlı küçük kitap ve ilk öykü kitabımdaki bazı öyküler, hatta Sönmemiş Kireç'te Atay'ın Beyaz Mantolu Adam'ını "kahraman"larımdan biri yapışım, bu türden selamlardı. Diklenme burada değil elbette, GHM'de kendi adımları hiçbir şekilde kullanmayışım. Bir yandan, bu altı yazar gibi yazabileceğimi görmek/göstermek istedim, ama bir yandan da, adımları koymasam bile, bu öyküleri benim yazdığımı anlaşılabileceğini iddia ettim. "Eleştirmem"leri ve kitapçıları saymazsak böyle de oldu: kitap üzerine tek bir yazı çıkmadı ve kitapçı raflarında dünya edebiyatı bölümüne kondu, ama okur uyanık çıktı. Artık bu kitabı benim yazdığım, gizlememi anlamsız kılacak kadar biliniyor. Biraz da post-modernist yaklaşımla dalga geçmiş olduk hep birlikte: demek ki yazar, sanılanın aksine, henüz ölmemiş; kendi adıyla ortaya çıkmaya da, hatta başka yazarların arkasına saklansa da, metin, yaratıcısını ele veriyormuş işte. Ukalalık mı diyorsun? Doğrudur. Matah bir şey mi peki, sonuç olarak? Ben pek emin değilim doğrusunu söylemek gerekirse.

2. Gizli Hava Müzesi, 7 ve Olgunluk Çağı Üçlemesi'nde sıkı bir kurgu hemen dikkati çekiyor. Üstelik birbirini tekrar etmeyen, benzerlik göstermeyen şaşırtıcı kurgular. 7'nin kurgusu için söyleyecek sözüm yok. Olgunluk Çağı Üçlemesi'nde ise birkaç kurgu anlayışı iç içe geçmiş durumda. Bir kere ana romanı üç ayrı tarzda yazılmış üç ayrı roman olarak tasarlamışsın -ilkini daha önce Altıkırkbeş'ten Balığın Esir Düştüğü Yer adıyla yayımlamıştın- eh bunu kolayca fark ettim de, ikinci kitap olan Sönmemiş Kireç'in içindeki o ayrıntılı kurgu tablosunun beni aşacağını kısa sürede anladım. Okuru önce kurguyla şaşırtmayı sevdiğini düşünüyorum. Yanılıyor muyum?

Şaşırtmayı hiç düşünmem, biliyor musun? Aslına bakarsan okuyucuyu da hiç düşünmem, en azından yazarken. Benim için her kitap, içinde mimari ve mekanik problemler barındırır, daha doğrusu kitabı kurmak, benim için öncelikle bu problemleri kurmak, sonra da çözmektir. Havuzu, muslukları, delikleri yerleştirip sorular sorarım kendime – bir musluk bir havuzu üç saatte dolduruyorsa... Mühendislikten gelme bir deformasyon belki. Küçükken, Çehov'un meşhur lafını çok severdim – öyküdeki her tüfeğin bir nedeni olmalı. Bu açıdan bakıldığında son derece modernist bir yaklaşımım var edebiyata – akla ve işlevselliğe inanıyorum, uçtuğum zaman bile yerçekimi kurallarına göre uçuyorum. Mutlaka böyle mi yazmak gerekir? Tabii ki hayır. Bunun karşı örneklerinden biri, bence iyi de bir örneği, Engin Geçtan'ın kitapları. Benim meselem burada bitmedi ne yazık ki; kitapların sayısı arttıkça, kitapların iç kurgusunun yanısıra toplamın kurgusal bütünlüğü de çözülmesi gereken bir denklem olarak belirdi. Üçleme'de,

1990'dan beri yayımladığım kitapları birbirine bağlamak, orada burada uç vermiş hikayeleri bütünlemek, bir Büyük Hikaye yaratıp bu işten sıyrılmak istedim. Sıkıldım bu kurmaca işinden Ayfer; devam etsem ederim, daha bu toplama eklenebilecek çok şey var, ama kendime biçtiğim bu yataktan şimdi kurtulmazsam bir daha hiç kurtulamazmışım gibi geliyor. Çok zevkli olduğunu yadsımıyorum, son iki cildi New York'ta, tam zamanlı yazma şansım oldu, o süre büyük bir yaşama sevinci verdi bana, unutulacak gibi birşey değil. Ama kendi kendimi taklit etmeye başlamaktan korkuyorum, bir süre sonra olacağı bu çünkü. Enikonu iyi yaptığını düşündüğün bir işi bırakıp zorlanacağın, acemilik çekeceğin başka bir işi bile isteye aramak gibi birşeyden bahsediyorum. Kaşınıyorum yani; rahat battı.

3. Sanırım senin kitaplarına ilişkin eleştirilerden biri "zeki insanlar için yazdığın" iddiası. Bunu bir eleştiri biçiminde değil ama, başka türlü ifade etmek istiyorum. Senin yazdıklarını severek benimsemek için en azından aptal olmamak lazım. Şunu da hemen söyleyeyim, bu cümle "Cem Akaş'ın yazdıklarını severim öyleyse zekiyim, ya da sevmem öyleyse aptalım" anlamına kesinlikle gelmiyor, aman ha bir yanlış anlamaya meydan vermeyeyim. Demek istediğim şu: Yazdıkların, üzerinde çalışılmış metinler. İsteyen sadece oyalanmak için okur ve gayet eğlenceli bulabilir, ama biraz zahmet eder de içindeki oyunları, göndermeleri, söylediklerinin dışında "ayrıca" söylemek istediklerini yakalayabilirse, başka bir okuma serüveni yaşar. Bu türden sıkı bir okuma çalışması ise biraz satranç partisini hatırlatıyor. Önce zeki okurlar için mi yazıyorsun? Ya da onların senin yazdıklarını daha çok sevmelerini doğal mı buluyorsun?

İlk kitabım Noktanın Kesişimleri Antolojisi çıktığında, Mario Levi aramıştı beni, buluştuk, tanıştık; beğenerek okuduğunu, ama onun yazarı olmadığını söyledi, daha incelikle söyledi bunu elbette, sonra da ekledi: "Senin okurun, senin gibi insanlar olacak." Bu her yazar için bir dereceye kadar geçerlidir herhalde; ben de zaman içinde, "okurum"la karşılaştıkça, bir ortak paydanın belirdiğini gördüm. Emekli öğretmenler, ev kadınları ve muhasebecilerden oluşmuyor mesela bu "kitle". Peki. Öte yandan bu "zahmet etme" işi benim kafamı çok açıyor. Can dostum Kanat Emiroğlu bir gün dayanamayıp, her zamanki vezir ifade biçimiyle sordu – niye anlaşılmayan şeyler yazıyorsun? Geçen gün Ahmet Kuyaş da benzer birşey söyledi, kapalı yazdığım konusunda. Şöyle bir yanıtım var (biraz ukalalık yapmama izin verirsen): modern çağla birlikte, sanatçının toplum içindeki konumunda ciddi bir dönüşüm yaşanmaya başladı. Daha öncesinde neredeyse tümüyle fonksiyonel bir üretimi vardı sanatçının, somut bir işe yarıyordu yaptıkları. Moderniteyle birlikte sanatın kendi kurallarını yaratmaya, kendi üstüne kapanmaya, kendi hakkında düşünmeye başladığını görüyoruz. Sanat sanat içindir hikayesi. Bir yerden sonra, tıpkı bilim ve hukukta olduğu gibi sanat da "lebenswelt"ten çıkıp kendi özerk alanını kurdu. Bu diğer alanlarda bu kadar sorun yaratmıyor belli ki - kimse, fraktal geometrinin ne olduğunu anlamadığı için gidip matematikçi dövmüyor, ya da Avrupa hukukunun inceliklerine vakıf olamadığı için hukukçuları elitist olmakla suçlamıyor. Oysa bu iki alan, aslında sanattan çok daha yaşamsal. Nedense sanata gelince insanlar, örneğin renk ne demek bildikleri ya da o dili (anadilleri olarak) konuşabildikleri için, bu unsurların kullanımıyla oluşturulan her sanat ürününü doğal olarak, kendiliğinden anlayabilmeyi umuyor. Fraktal geometriyi gerçekten anlayabilmek için mühendislik eğitimi bile nasıl yeterli değilse, çoğu sanat ürününü "çözebilmek" için de ciddi bir yatırım yapmak gerekiyor. Bu emeğin tek bir karşılığı var - seni daha iyi bir insan yapmıyor, insanları ve dünyayı daha iyi anlamayı bile sağlamıyor çoğunca, yalnızca estetik bir haz veriyor.

Bunu uğraşmaya değer bulmamak elbette herkesin hakkı. Ama ondan sonra "niye herkesin anlayabileceği şeyler yazmıyor bu adamlar?" demenin alemi de yok, çünkü zaten "bu adamlar" harcıalem olmayan birşeyi (estetik) arıyor ve çoğu durumda yazdıklarını mümkün olduğunca anlaşılır kılmak için çalışıyorlar. Unutmamak lazım, dilin kendisiyle uğraşmak sanatçının önceliklerinden biri - kullandığı "dil" her neyse. Onu en basite indirgemesini talep etmek, o dille oynayarak ortaya çıkarabileceği şeylerden feragat etmesini istemek demek. İlk noktalı virgülden, ilk soyut kavramda ya da ilk metaforda havlu atan okuyucu kitlesiyle uğraşmak pedagoğların görevi bence.

Ayrıca, tıpkı bilimi popülerize eden yazarlar bulunduğu gibi (ki Stephen Hawking'i 50. sayfadan sonra anladığını iddia eden "sokaktaki adam"a şüpheyle yaklaşırım), popüler ürünler veren yazarlar da var (Hemingway'i tavsiye ederim). Bir de tabii televizyon var. Konsantrasyon problemi olan insanların kendilerine daha uygun meşgaleler bulmaları gayet mümkün artık (ki bu meşgaleler de konsantrasyon problemini körüklüyor sonuçta) - herşeyi anlayacağız diye de birşey yok. Bu anlamda "kitle"ye karşı tek

sorumluluğumun dürüstlük olduğunu düşünüyorum - birşeyi olduğundan karmaşık kılmaya çalışarak bir tur "puan toplama" taktiği gütmeme dürüstlüğü. Sanırım sorunun altında yatan suçlama da bununla ilgili - yani daha düz anlatılabilecek birşeyi gereksiz yere karmaşıklaştırdığım düşünülüyor belki de. Bunu yapmamak için gerçekten azami dikkat gösteriyorum. Anlaşılmaz şeyler yazdığımı kesinlikle sanmıyorum; zekayla filan ilgisi yok bunun, beğeniyle ilgisi var bence. Herkesin beğenisi kendine.

4. Gizli Hava Müzesi bence çok iyi öykülerden oluşuyor. Kurgusuyla, karakterleriyle, olaylar arasındaki ilişkilendirmeleriyle, yeni, şaşırtıcı ve etkileyici öyküler. Orada karakterler daha bir karakter. Ama örneğin Olgunluk Çağı Üçlemesi'nde karakterler bilinçli bir şekilde sahici değil. Kurguyu ve kitabın ana fikri olan gelecek tasarımı gölgeleyecek unsurlara bilerek uzak durmuş olduğunu sanıyorum. 7'de ise seçkin bir eğilim var. Kişilerin büyük çoğunluğu iyi eğitilmiş, düşünen, bilen, okuyan insanlar. Benzer şekilde düşünüyor ve çok benzer şekilde yaşıyorlar. Bir anlamda "steril" bir ortam ve "insanın halleri" değil, üzerinde odaklandığın "insanların hali" söz konusu. Farklı toplumsal katmanlara ya da başka türlü insan hallerine fazla ilgi duymadığın sonucunu çıkarırsam ileri mi gitmiş olurum?

Aman efendim, o nasıl söz! Ben Üçleme'deki karakterlerin, örneğin 7'dekilerden daha az sahici olduğundan pek emin değilim. Daha çok, karakterlerimi kasıtlı olarak uzak tuttuğumu, okuyucuyla karakterleri "tanıştırmadığımı" söyleyenler oldu. Bu açıdan sana hak veriyorum – kurgudan yola çıkıyorum ve evet, kişilerin içinde neler olup bittiği ikinci plana düşebiliyor. Daha doğrusu, pek çok Türk yazarında olduğu gibi ben de karakter yaratmanın inceliklerine vakıf değilim, bu konuda yeterince çalışmadım dersimi, roman kişilerinin içlerine girip neler düşündüklerini, neler hissettiklerini anlamaya pek çalışmıyorum, Kemalist bir tavırla varsayıyor ve empoze ediyorum. Dediğin gibi bazen kurgu da bu uzaklığı zorunlu kılıyor – Üçleme'nin ikinci cildi bir tarih belgeseli kurgusuna sahip örneğin; bir kurtuluş savaşı var, ülke ve kitle söz konusu, üçüncü cilt neredeyse bir modernite tarihi, böyle bir anlatıda bireyin içine girme fırsatı yakalamak zor, elimden geldiğince bu fırsatları yaratmaya çalıştım, ama bir yere kadar tabii. Yarattığı unutulmaz karakterlerle anılan yazarlar vardır, ben onlardan olmayacağım belli ki. Ama neyse ki tek makbul yazar tipi de bu değil – GHM'nin kadrosunu hatırlayalım!

Toplumsal katman meselesine gelince – haklısın, ama bu bana özgü birşey değil. Yaşar Kemal de, William Faulkner da, Thomas Bernhard da, sen de belli bir "tür" insanı benimsiyorsunuz. Bunlar birbirinden farklı insanlar elbette, ama her yazarın karakter deposu, üç aşağı beş yukarı tutarlı bir bütünlük oluşturur. Bunu dedikten sonra şunu da kabullenmek isterim ama: ben bir Adana köylüsünü konuşturamam, Mardin-Diyarbakır maçıında olay çıkınca jandarmaya "Arapları vurun!" emrini veren astsubayı konuşturamam, bir gecekondu hikayesi anlatamam. Bu da yalnızca karakter deposu ile açıklanacak birşey değildir. Asıl sahicilik sorunu burada ortaya çıkıyor bence; Latife Tekin'in karakterleri benim kalemimden çıktığında sahici olmaz, çünkü ben onlarla yatıp kalkmıyorum, kulağım onların sözleriyle dolu değil, onları bilmiyorum. Neyi biliyorsam onu yazıyorum, çok da geniş bir "çevre"m yok. Bu büyük bir kısıtlama ve "ajilite" yetersizliği bence, ama bu anlamda gerçekten virtüöz olan yazar çok az.

5. Oyun bütün kitaplarında başoyunculardan biri. Üstelik rol çalan bir başoyuncu. 7'deki oyunlar bir yana Olgunluk Çağı Üçlemesi'ndeki oyunlar isteyen okur için eğlenceli bir bulmaca, biraz daha dikkatli okur için diğer kitaplarında da sürülecek bir iz. Gizli Hava Müzesi'ndeki bazı öyküler ise doğrudan oyun üzerine kurulu. Özellikle Cortazar ve Calvino imzasıyla yazdığın öykülerde oyun öykülerin belkemiği. Edebiyatı bir yana bırakıp hayatımızın içindeki oyunlar hakkında, -mümkünse oyunsuz- bir şeyler konuşabilir miyiz?

Oyunlarla Yaşayanlar diyebiliriz, homo ludens diyebiliriz. Kötü bir zamanda sordun bu soruyu, çünkü bana kabak tadı vermeye başladı bu iş. Ben çocukluğumu ve ilköğrenimimi oyuna ve şakaya odaklanmış olarak yaşadım, bu konuda çok enerji harcadım ve epey kas yaptım, hala da nükseder bu yanımda, ama yorulduğum ve bıkkınlaştım, doğrusu bu. Kitaplık dergisi için yaptığımız "alternatif yazarlar sözlüğü"nü nasıl heyecanlandırdığını hatırlıyorum – biraz gıpta ettim sana, kendimi çok kaşarlanmış, bezgin bir orospu gibi hissettim çünkü. Daha düz şeyler arıyorum artık sanırım, hayatta da yazıda da.

6. Siyaset Bilimi master'ı ve Türkiye tarihi doktorası yaptığın sır değil. (Kimya mühendisi olduğun da.) Olgunluk Çağı Üçlemesi'nde siyaset biliminin aşıldığı ve bu bilimle inceden oynadığın bir gelecek tasarımı kuruyorsun. Eski jargonun standart ve klişe kelimelerini (kapitalizm, sömürü, büyük güçler filan gibi)

seçmek istemediğim için tarif etmekte güçlük çekiyorum. Ama kurguyu şöyle bir silkeleyerek gelecek zamanın iskeletini gözümün önüne getirdiğimde, senin tarif ettiğin çağa kadar yaşamayacağım için seviniyorum. Dünyanın geleceği konusunda beni korkuttuğunu söyleyebilirim. İktidarın büyük projelerle insan hayatını tarif ettiği ve tasarladığı bir dünya. "Ne olacak bu dünyanın hali?" sorusuna verilen –benim için- ürkütücü bir cevap bu roman. Buna karşılık Holey Sevner tutanaklarındaki naiflik, Kaptan Neeling'in zaman zaman çocuksu olan hali, iktidar sahiplerinin hayli insancıl sayılabilecek zaafı, iktidar dediğimiz gücün aslında o iktidarın altındaki insanların onlara atfettiği bir güç olduğunu düşündürüyor. Sanki sen bir perdeyi kaldırıyorsun ve diyorsun ki, "işte, iktidar, büyük güçler dediğiniz aslında bu zavallılar." Yanlış mı anlamışım? Sınıfta mı kaldım?

Stres yapma! Sen ilkokulda sınıfın çalışkanıydın, değil mi?! Gelecek hakkında kötümserim, doğru. Üçleme'nin ideolojik arka planı benim için şu: gelişmeye, ilerlemeye inanan bir çağda yaşıyoruz hala, bunun motorunun da teknoloji ve bilgi olduğunu düşünüyoruz; bu gelişmenin az-çok demokratik bir şekilde, fazla gecikme olmadan kitlelere mal edildiğine, edileceğine inanıyoruz. Ben bunun hikaye olduğunu düşünüyorum. Nasıl bir hikaye olabileceğini de Üçleme'de kurcalıyorum. Haklısın, karanlık bir dünya çiziyorum, merkezi değil yayıncı olduğu için daha da karanlık olan bir kandırmaca-baskı kurma düzeninden söz ediyorum. Devrimin imkansızlığını vurguluyorum; umut ışığı olabilecek odakların da bu misyonu taşıyamayacak handikaplara sahip olduğu bir dünya kuruyorum. Üçleme'nin sonunu iki zıt şekilde okumak mümkün: Holéy Sevner gerçekten bu "gelişme" sürecini çağlar boyunca şekillendirmeye çalışan beyin olabilir, o zaman insanlığın kaderinin kimlerin elinde olduğu sorusu bizi yeni umutsuzluklara sürükleyebilir; ya da Holéy Sevner bir grup ihtiyarın bir sanatoryumda hoşça vakit geçirmek için kurduğu bir oyun olabilir, o zaman da ilk iki ciltte betimlenen dünyanın dokusuna sinmiş korkunçluğa karşı kimin ne yapabileceği sorusu bizi üzecek yanıtlar doğurabilir. Ben bugünün de çok farklı olduğunu düşünüyorum ama – kıyıda kenardan varlığını sürdüren "muhalafet odakları" hiçbir zaman Sistemi değiştiremeyecek bence, ama varlıkları bu dünyayı biraz daha katlanılır kılacak hep.

Siyasetbilime gelince: "edebiyat-dışı" olarak nitelenen alanların yazınsal potansiyeli beni çekiyor. Üçleme'nin ikinci cildi tümüyle bunun üzerine kurulu: gelecekte geçen bir siyasal tarih belgeselinin yazınsal bir kurgu nesnesi olabileceğini iddia ediyorum kendi çapımda. Daha da ileri giderek, yazınsal ürün niteliğinde bir fizik kitabı yazılmasının da mümkün olduğunu düşünüyorum – bunun üzerinde çalışmalarım var.

7. Çok genç bir dilin var. Bu biraz kahramanlarını gençlerden seçiyor oluşundan kaynaklanıyor sanırım. Ama genç bir hayatın bütün ayrıntılarına da vakıfsın. Gerçi gene de seçkin bir gençlikten söz etmek mümkün. Günümüzün ve nüfusunun yüzde bilmem kaçının yani büyük çoğunluğunun 35 yaşın altında olduğu ülkemizin genç hali sence nasıl?

Neresi genç bu nüfusun allahaşkına? Nüfus kağıdına ne bakıyorsun. Hepimizin en az bir ayağı çukurda; çoğumuz başını çukurdan hiç çıkarmamış. Kaskatı, cansız, moronluğa prim veren, klişelerinin ağırlığı altında çoktan çökmüş, korkak, heyecansız, hiçbir sorunuyla yüzleşme ve çözme şansını kendine tanımayan, refleksleriyle yaşayan, "kurbağa ve sırtındaki akrep" fablını aşamayan bir topluluğuz işte. Herkes yediyle on üç yaş arasında takılıp kalmış, genciz evet!

8. Genç dilinle ilgili bir ayrıntı da mizah. Hele Olgunluk Çağı Üçlemesi'nin son kitabı olan Oyun İmparatorluğu'nda ciddi ve sofistike bir mizah var. Yönetici sınıfla genç bir dille kafa buluyorsun. Kitabın genelinde gizli örgütlere koyduğun, bir belgesel filmmiş gibi tasarladığın Sönmemiş Kireç'te konuşanlara seçtiğin adlar bazen insanı güldürürken sonra donduruyor. Ya da tam tersi oluyor. Bu iki hal arasında gidip gelmeye zorluyorsun okuru. Bu senin için genel bir eğilim mi, yazdıklarına özel bir tutum mu? İse'deki güldürme dozu yüksek metinlerinden hiç söz etmeyelim istersen.

Bu mizah hikayesi benim çok başımı ağrıtmıştır. Noktanın Kesişimleri çıktığında, yani 1990'da, Enis Batur (ki o zaman aşağı yukarı benim şimdi olduğum yaşıydı) "edebiyat dışı mizahın dehlizlerinde" gezindiğimden, bazen Woody Allen'a, bazen Kafka'ya benzediğimden, bu git-gellerin de durmadan inip çıkan bir asansörde bulunmaya benzer bir okuma deneyimi yarattığından yakınmıştı. Haklıydı: o kitapta, şimdi midemde kasılmalar olmadan okuyabildiğim pek az öykü var. Sululuğa eğilimliyim, hala. Zaman

içinde, bu eğilimi karantina altına almayı, yani ayrı tutmayı biraz daha iyi başarmaya başladım gibi geliyor bana, tümüyle vazgeçememiş olsam da. Ne yazık ki hayatı da biraz böyle yaşıyorum – alakasız yerlerde gülerken insanları sinir eden bir film izleyicisi gibiyim. Pek çok şey bana komik geliyor; herşeye, pilava bile limon sıkılmak gibi bir durum bu.

9. Yazdıklarında bir görsel boyut var. Sinematografik dil, çoğu zaman sahnelerin gözümüzün önünde canlanmasını sağlıyor. 7 ve Olgunluk Çağı Üçlemesi için söylüyorum özellikle. Yazarken biraz da görsel olarak mı düşünüyorsun?

Biraz değil çok. 7 zaten bir tür senaryo olarak yazıldı. Üçleme'nin ikinci cildi, dediğim gibi, bir tür belgesel. Karakterlerimin içlerine girmeyişimin öbür yüzü bu: dışarıdan izliyorum. İzleyince kendiliğinden görsel oluyor. "Cem Yağmur'un söylediklerinden tedirgin olmuştu; belli ki böyle bir saldırıya hazır değildi," gibi bir cümle kurmak yerine, "Cem bacak bacak üstüne attı, kahve fincanıyla oynamaya başladı" demek daha iyi geliyor bana genelde. Kemalist tepeden-inmeciliğimi bu yolla biraz yontmaya çalışıyorum belki de.

10. Senin yazdıklarında tek bulamadığım şey klişe. Bir deyim, isim, kalıp, durum, tavır, eda ya da her neyse, çoğunluğun malı olduğu anda sen onu çoktan terk etmişsin gibi geliyor bana. Ama sana tüm zamanların klişesi ve dayanılmazı iki soru sorarak söyleşiyi bitireyim diyorum. Birincisi "Sayın Akaş, neden roman?" İkincisi "Tezgahta ne var?"

Teveccühünüz! "Neden roman?" derken, "neden şiir değil?" diye soruyorsan, hikaye etmekten, uydurmaktan çok hoşlandığım için. Şiir başka bir kavmin işi. Ama "enginlere sığmaz, taşarım!" diyeceğim bir günün gelmesini de isterim açıkçası – "roman" dediğimiz kutunun içine daha neler sokuşturulabileceğini araştırıyorum, araştırınları izliyorum. Tezgahta hiçbir şey yok. Bir süre yazmamak istiyorum. Ne yazacağıımı, nasıl yazacağıımı bilmiyorum. Bazı fikirler uçuşuyor kafamda, oyun damarını devam ettiren "çağdaş fizik" kitabı gibi, öte yandan "Uyandığında Kadın Hala Yanındaydı"da başlayan birşeyler var galiba ve bu bana iyi geliyor, o izin de peşinden gitmek istiyorum. Ama Üçleme'ye çok şey koydum, şu anda vereceğim başka birşey yok sanırım. Bir süre sakinleşmekle geçecek anlaşılan.